

Відкритий міжнародний університет розвитку людини “Україна”
Полтавський інститут економіки і права
Кафедра філології та соціально-гуманітарних дисциплін

Рябокін Н.О.

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

для практичних занять та самостійної роботи
із дисципліни

«НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД»

для здобувачів спеціальності 035 Філологія
Освітній рівень: другий (магістерський)
Освітня програма: «Германська філологія і переклад (англійська
мова та німецька мова)»
(денна та заочна форми навчання)

Полтава - 2024

Рябокін Н.О. Науково-технічний переклад: Навчальний посібник для практичних занять та самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 „Філологія (Переклад)”. Полтава: ШЕП, 2024. 43 с.

Рецензенти:

Ночовна Н.В. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри філології та соціально-гуманітарних дисциплін Полтавського інституту економіки і права Університету «Україна».

Кравченко В.Л. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської та німецької філології Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка.

Матеріал посібника містить мету та завдання дисципліни, програмні результати з курсу «Науково-технічний переклад» та короткий виклад двох передбачених робочим навчальним планом тем, матеріал який здобувачі повинні засвоїти як мінімум із вказаного курсу, плани та завдання до практичних занять та ін.

Посібник розрахований на здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 «Філологія», денна та заочна форми навчання.

Розглянуто на засіданні кафедри “22” листопада 2024 р.,

Протокол № 4

ЗМІСТ

Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
Результати навчання за дисципліною.....	4
Тематика практичних занять.....	5
ТЕМА 1.	7
ТЕМА 2.	10
ТЕМА 3.	13
ТЕМА 4.	16
ТЕМА 5.	19
ТЕМА 6.	22
ТЕМА 7.	25
ТЕМА 8.	28
ТЕМА 9.	32
ТЕМА 10.....	35
Питання для перевірки навчальних досягнень здобувачів.....	38
Перелік питань, які виносяться на залік.....	39
Рекомендована література.....	40

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета – закласти студентам теоретичні основи перекладу текстів з науково-технічної тематики та сформувати навички виконання їх адекватного перекладу.

Завдання:

- ознайомити студентів з жанрово-стилістичними особливостями текстів науково-технічної тематики, встановити їх мовні маркери;
- встановити лексичну, морфологічну, синтаксичну своєрідність німецькомовної науково-технічної літератури;
- навчити подоланню перекладацьких труднощів, пов'язаних з лінгвальними факторами;
- проаналізувати труднощі передачі прагматичної специфіки оригіналу при перекладі;
- виробити у студентів уміння виявляти структурні і тематичні матричні складові тексту науково-технічної тематики, що підлягають відтворенню при перекладі;
- коментувати доречність перекладацьких трансформацій.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- особливості дискурсу науково-технічного спілкування її в німецькій та українській мовах;

- основні принципи передачі в перекладі лексико-граматичних та жанрово-стилістичних особливостей матеріалів науково-технічної сфери;
- базові поняття та категорії лінгвістики тексту;
- рівні нагромадження та актуалізації інформації в тексті;
- прагматичні одиниці тексту як надфразової комунікативної одиниці;
- перекладацькі трансформації, що застосовуються при перекладі
- текстів науково-технічної тематики.

вміти:

- використовувати у перекладі засвоєні прийоми, способи трансформацій;
- передавати в перекладі стиль оригіналу, зробити лінгвістичний та перекладацький аналіз тексту;
- застосувати доречні семантичні трансформації при перекладі
- для збереження змісту тексту оригіналу.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Дискурс науково-технічного спілкування, його класифікація та особливості.
2. Лінгвальні маркери науково-технічного дискурсу.
3. Лексичні маркери. Граматичні структури. Стилiстичний аспект.
4. Безеквівалентні лексичні одиниці. Терміни та термінологієми.
5. Словотвірні та семантичні неологізми
6. Лексичні, граматичні та жанрово-стилістичні проблеми перекладу текстів науково-технічної тематики
7. Граматична характеристика текстів науково-технічної тематики.
8. Безеквівалентні структури в науково-технічній літературі та проблеми їх перекладу
9. Стилiстичний аспект перекладу текстів науково-технічної тематики
10. Відображення розвитку новітніх технологій

11. Мовне відбиття науково-технічного прогресу в текстах науково-технічної тематики

ТЕМА 1

ДИСКУРС НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ, ЙОГО КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ

1. Поняття науково-технічного дискурсу.

Науково-технічний дискурс (НТД) є специфічною формою мовленнєвої діяльності, яка виникає в контексті наукової та технічної сфери. Він має на меті передачу точної, обґрунтованої та логічно структурованої інформації, що забезпечує ефективне спілкування серед науковців, інженерів, дослідників та практиків. Відповідно до його природи, НТД є особливим видом комунікації, орієнтованим на професійну аудиторію.

Приклад: Науково-технічні статті, технічні звіти, інструкції, патенти — це класичні приклади НТД.

2. Особливості науково-технічного дискурсу.

Основні особливості науково-технічного дискурсу включають:

- **Логічність і системність:** структура повідомлення чітко організована, з акцентом на доказовість і логічні висновки.
- **Об'єктивність:** мінімальна суб'єктивність; мовлення має бути нейтральним, з метою передати факти та дані без особистих оцінок.
- **Технічна лексика:** використання вузькоспеціалізованих термінів і понять, що забезпечують точність і зрозумілість.
- **Міжнародна комунікація:** науково-технічний дискурс часто ведеться на міжнародному рівні, що зумовлює використання англійської мови як основної наукової мови.

Приклад: Технічні статті в галузі інженерії або програмування, де наводяться точні визначення термінів і розкривається специфіка технологічних процесів.

3. Класифікація науково-технічного дискурсу.

Науково-технічний дискурс можна поділити на кілька основних видів:

- **Технічний дискурс:** орієнтований на передачу інформації про технологічні процеси, пристрої, машини, обладнання.
- **Науковий дискурс:** спрямований на опис теоретичних досліджень, наукових відкриттів, розробку гіпотез і теорій.
- **Професійний дискурс:** вивчає специфіку професійних комунікацій у різних галузях науки та техніки.
- **Навчальний дискурс:** охоплює спілкування у навчальних закладах, пов'язане з викладанням наукових і технічних дисциплін.

Приклад: Офіційні технічні документації з експлуатації обладнання, патенти на нові технології, технічні огляди.

4. **Мовні засоби науково-технічного дискурсу.**

Науково-технічний дискурс характеризується використанням таких мовних засобів, як:

- **Терміни та поняття:** спеціалізовані терміни, що чітко визначають предмет дослідження або технологічний процес.
- **Модальні конструкції:** для вираження ймовірності, необхідності або припущення, наприклад: "має бути", "можливо", "необхідно".
- **Складні речення:** використання складних структур для передачі комплексних і взаємопов'язаних думок.

Приклад: Вислови типу "Цей пристрій призначений для підвищення ефективності процесу охолодження, що є важливим для зниження витрат енергії".

5. **Роль науково-технічного дискурсу в сучасному світі.**

Науково-технічний дискурс є важливим інструментом глобальної комунікації в науці та техніці. Він забезпечує ефективний обмін інформацією між учасниками міжнародних наукових досліджень, розробок нових технологій та інновацій. Це сприяє розвитку глобальних науково-технічних ініціатив, створенню нових стандартів і

технологій, що можуть мати великий вплив на різні аспекти людського життя.

Приклад: Участь у міжнародних конференціях, обмін дослідженнями через наукові журнали.

6. Переклад науково-технічного дискурсу.

Оскільки науково-технічний дискурс зазвичай ведеться міжнародними мовами, важливою є роль перекладу в забезпеченні комунікації між різними мовними групами. Переклад науково-технічних текстів вимагає від перекладача не лише мовних знань, а й глибокого розуміння предметної області.

Приклад: Переклад технічних інструкцій для інженерів або наукових статей для міжнародних журналів.

ТЕМА 2

ЛІНГВАЛЬНІ МАРКЕРИ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ДИСКУРСУ ЛІНГВАЛЬНІ МАРКЕРИ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ДИСКУРСУ

1. Поняття лінгвальних маркерів науково-технічного дискурсу

Лінгвальні маркери науково-технічного дискурсу (НТД) — це мовні одиниці, що забезпечують організацію тексту та вказують на специфіку науково-технічного стилю, передаючи точність, об'єктивність і логічну структуру висловлення. Вони служать для виокремлення різних елементів дискурсу, таких як опис, аналіз, аргументація, пояснення або визначення.

Приклад: Використання термінів, фразових конструкцій, знаків препинання, спеціальних мовних структур.

2. Типи лінгвальних маркерів у НТД

- **Термінологічні маркери:** Це слова або словосполучення, що мають вузькоспеціалізоване значення у конкретній галузі знань. Вони визначають ключові поняття та забезпечують точність і однозначність у передачі інформації.

Приклад: "Термінал", "оптимізація", "відновлення потужності" — терміни з технічної та інженерної галузі.

- **Маркери модальності:** Вони виражають ставлення мовця до події чи явища в плані можливості, необхідності або ймовірності. У науково-технічному дискурсі модальність часто виражається через допоміжні дієслова або модальні частки.

Приклад: "Може бути використано", "повинно бути", "імовірно" — модальні конструкції, що вказують на ймовірність або необхідність.

- **Маркери причинно-наслідкових зв'язків:** Ці маркери вказують на причинно-наслідкові зв'язки між явищами або процесами, що

є важливими в НТД, оскільки вони допомагають логічно структурувати текст.

Приклад: "Тому що", "внаслідок", "як наслідок", "через", "у зв'язку з".

- **Маркери узагальнення та прикладу:** Вони використовуються для пояснення та уточнення або для надання прикладів, що допомагають конкретизувати поняття та ідеї.

Приклад: "Зокрема", "наприклад", "у тому числі", "таким чином".

- **Маркери послідовності:** Вони вказують на порядок і хронологічну послідовність етапів або дій у науково-технічному описі.

Приклад: "По-перше", "по-друге", "насамперед", "потім".

3. Функції лінгвальних маркерів у науково-технічному дискурсі

- **Структурування тексту:** Лінгвальні маркери допомагають організувати текст, роблячи його логічним і зрозумілим. Вони вказують на логічні зв'язки між частинами тексту.

Приклад: Використання маркерів послідовності, таких як "по-перше", "по-друге", дозволяє чітко визначити порядок викладення інформації.

- **Підтримка об'єктивності:** Маркери модальності, такі як "можливо", "імовірно", дозволяють передавати необхідну обережність у висловлюваннях, що є важливим для об'єктивності науково-технічних текстів.

Приклад: "Імовірно, це призведе до покращення результатів тестування" — підкреслює ймовірність без беззаперечності.

- **Пояснення та уточнення:** Маркери прикладу і узагальнення використовуються для детальнішого пояснення теоретичних понять або практичних рішень.

Приклад: "Наприклад, у процесі роботи використовуються спеціальні алгоритми, які оптимізують роботу системи".

4. Мовні особливості лінгвальних маркерів науково-технічного дискурсу

- **Точність та лаконічність:** Лінгвальні маркери повинні бути лаконічними і точними, адже науково-технічний дискурс вимагає ясності та чіткої структури.
- **Універсальність:** Багато лінгвальних маркерів в науково-технічному дискурсі використовуються міжнародно, оскільки НТД часто ведеться на англійській мові. Це дозволяє забезпечити взаєморозуміння між носіями різних мов.

Приклад: Міжнародно вживані терміни на кшталт "algorithm", "system", "efficiency" часто використовуються в науково-технічних статтях, а також маркери причинно-наслідкових зв'язків ("because", "therefore").

5. Значення лінгвальних маркерів у перекладі науково-технічних текстів

Лінгвальні маркери відіграють важливу роль у перекладі науково-технічних текстів. Правильний вибір маркерів може значно полегшити процес перекладу та зробити текст більш точним і зрозумілим для цільової аудиторії.

Приклад: У перекладі науково-технічних статей важливо зберігати специфічні терміни і маркери, такі як "due to", "as a result", щоб зберегти логічність і точність передачі інформації.

ТЕМА 3

ЛЕКСИЧНІ МАРКЕРИ. ГРАМАТИЧНІ СТРУКТУРИ. СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ НІМЕЦЬКОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ДИСКУРСУ

1. **Визначення та функція лексичних маркерів у науково-технічному дискурсі.** Лексичні маркери — це слова або словосполучення, які допомагають структурувати текст, вказують на логічні зв'язки між його частинами і виконують функцію уточнення, пояснення, модифікації або розвитку ідеї. Вони необхідні для створення точного, об'єктивного та структурованого науково-технічного тексту, який відповідає вимогам ясності та точності.

Приклад: У науково-технічному дискурсі широко використовуються терміни і словосполучення типу: *die Untersuchung zeigt, die Ergebnisse deuten darauf hin, die Forschung belegt* — ці маркери допомагають уточнити результат дослідження, вказати на причинно-наслідкові зв'язки або визначити важливість конкретного факту.

2. **Типи лексичних маркерів науково-технічного дискурсу.**

- **Технічні терміни** — основні одиниці, що відображають специфіку наукової дисципліни. Вони забезпечують точність та однозначність у передачі знань.

Приклад: *das Experiment* (експеримент), *die Hypothese* (гіпотеза), *die Methode* (метод).

- **Маркери модальності** — виражають ставлення мовця до події або явища, наприклад, ймовірність, можливість, необхідність. Це важливий аспект для науково-технічних текстів, що вимагають обережності та точності.

Приклад: *kann, muss, sollte* (може, повинен, слід).

- **Причинно-наслідкові маркери** — використовуються для вказівки на логічні зв'язки між подіями або явищами.

Приклад: *deshalb, wegen, aufgrund, als Folge* (тому, через, внаслідок, як наслідок).

- **Маркери узагальнення та прикладу** — служать для уточнення або надання прикладів, що пояснюють більш складні поняття або твердження.

Приклад: *zum Beispiel, insbesondere, d.h.* (наприклад, зокрема, тобто).

3. Граматичні структури в німецькому науково-технічному дискурсі.

- **Активні та пасивні конструкції:** У науково-технічних текстах часто використовуються пасивні конструкції, оскільки вони сприяють об'єктивному викладу фактів і процесів, знижуючи роль автора.

Приклад: *Es wurde eine Analyse durchgeführt* (Було проведено аналіз).

- **Умовні конструкції:** Використовуються для вираження можливих наслідків або умов, які можуть настати в залежності від певних факторів або обставин.

Приклад: *Wenn die Temperatur steigt, wird der Druck zunehmen* (Якщо температура підвищиться, тиск зросте).

- **Складні речення:** Використовуються для створення логічних зв'язків між частинами тексту, де одна частина доповнює або пояснює іншу.

Приклад: *Die Analyse der Daten zeigt, dass die Ergebnisse signifikant sind* (Аналіз даних показує, що результати є значущими).

- **Інфінітивні конструкції:** Застосовуються для вираження намірів, завдань або цілей.

Приклад: *Es ist wichtig, die Methodik zu überprüfen* (Важливо перевірити методологію).

4. Стилiстичний аспект німецького науково-технічного дискурсу.

- **Об'єктивність та нейтральність:** Один з основних принципів науково-технічного дискурсу. Для цього використовуються певні граматичні та лексичні стратегії, зокрема пасивні конструкції, що дозволяють уникати згадки про особистість автора, фокусуючи увагу на процесі чи результатах.

Приклад: *Es wurde festgestellt, dass...* (Було встановлено, що...)

- **Формальність:** Мова науково-технічного дискурсу є формальною, без зайвих емоційних або суб'єктивних елементів. Це дозволяє досягти точності та ясності, важливих для передачі наукових фактів.

Приклад: Використання термінів на кшталт *analyse, systematisch, ergebnisse* замість загальних і неформальних виразів.

- **Стислість та чіткість:** Стиль науково-технічного дискурсу передбачає чітке формулювання думок без зайвих деталей чи емоційних висловлювань. Кожне слово має своє значення і функцію.

Приклад: *Die Messung ergab, dass...* (Вимірювання показали, що...)

5. Маркери та граматичні конструкції в перекладі німецького науково-технічного дискурсу.

Переклад науково-технічних текстів вимагає не лише точності у передачі термінів і концептів, але й збереження граматичних структур, що забезпечують логічний та послідовний виклад інформації. Важливими аспектами є збереження стилістичних характеристик, таких як нейтральність, формальність і чіткість.

Приклад: Переклад пасивних конструкцій і граматичних структур типу *wurde durchgeführt* має відповідати нормам цільової мови для збереження правильності та об'єктивності інформації.

ТЕМА 4

НІМЕЦЬКОМОВНІ БЕЗЕКВІВАЛЕНТНІ ЛЕКСИЧНІ ОДИНИЦІ. ТЕРМІНИ ТА ТЕРМІНОЛОГЕМИ

1. Безеквівалентні лексичні одиниці.

Безеквівалентні лексичні одиниці — це слова або вирази, що не мають прямого, однозначного відповідника в іншій мові. Вони виникають через культурні, соціальні, економічні, політичні чи технологічні відмінності між мовами і часто включають елементи, специфічні для певної мовної культури. У німецькій мові такі одиниці можуть бути пов'язані з особливостями організації суспільства, історією, традиціями чи юридичними системами.

Приклад: *Schadenfreude* (задоволення від чужого нещастя) — слово, яке не має точного еквіваленту в багатьох мовах, зокрема в українській мові. Такий термін відображає специфічну соціальну концепцію, яка існує в німецькому мовному середовищі.

2. Типи безеквівалентних лексичних одиниць.

- **Культурно специфічні одиниці** — це лексичні одиниці, що відображають унікальні культурні елементи, наприклад, традиції, обряди, страви чи свята.

Приклад: *Oktoberfest* (Октоберфест) — фестиваль пива, який є важливою частиною культури Німеччини і не має безпосереднього аналогу в інших культурах.

- **Технічні та юридичні терміни** — слова, що відображають специфічні для певної країни поняття в області права, економіки, фінансів.

Приклад: *Bundesverfassungsgericht* (Конституційний суд Федеративної Республіки Німеччина) — інститут, який існує лише в Німеччині та має специфічну юридичну природу.

- **Історичні реалії** — лексичні одиниці, що відображають історичні події, явища чи обставини, характерні для певної країни чи епохи.

Приклад: *Wirtschaftswunder* (економічне диво) — термін, який описує економічне відродження Німеччини після Другої світової війни, що не має прямого аналогу в інших мовах.

3. Терміни та термінологами в німецькому мовному середовищі.

Терміни — це лексичні одиниці, що мають чітке, однозначне значення в межах певної професійної чи наукової сфери. Терміни в науково-технічних, юридичних та інших спеціальних дискурсах мають високу точність і використовуються для уникнення неоднозначностей.

Термінологами — це складні терміни, що складаються з кількох слів і передають більш складні, багатозначні концепти в спеціалізованих сферах знань.

- **Термін** — *die Energieversorgung* (енергопостачання).
- **Термінологема** — *die erneuerbaren Energiequellen* (відновлювальні джерела енергії).

4. Переклад безеквівалентних лексичних одиниць.

Переклад безеквівалентних лексичних одиниць є складним завданням, оскільки для них часто немає точних відповідників у цільовій мові. Тому під час перекладу використовуються різні стратегії:

- **Транскрипція або транслітерація** — передача звуків безеквівалентного слова через літери іншої мови. **Приклад:** *Oktoberfest* — Октоберфест.
- **Описовий переклад** — замість прямого перекладу використовується опис або пояснення значення безеквівалентної одиниці. **Приклад:** *Schadenfreude* — задоволення від нещастя інших.

- **Калькування** — створення нового слова в цільовій мові за допомогою структури оригіналу. **Приклад:** *Handy* (мобільний телефон) — від англ. *handy*.

5. Особливості перекладу термінів та термінологом.

Переклад термінів вимагає точності та обов'язкової відповідності термінології в цільовій мові. Для термінологом важливо враховувати контекст, в якому ці складні терміни вживаються, оскільки одна й та сама термінологема може мати різні значення в різних наукових або технічних сферах.

Приклад: *die erneuerbaren Energiequellen* (відновлювальні джерела енергії) в контексті екології та енергетики має специфічне значення, яке може відрізнятися від іншого контексту використання.

ТЕМА 5

СЛОВОТВІРНІ ТА СЕМАНТИЧНІ НІМЕЦЬКОМОВНІ НЕОЛОГІЗМИ

1. Неологізм як лексична одиниця.

Неологізм — це новостворена лексична одиниця або вираз, який виникає в мові для позначення нових реалій, понять, явищ чи предметів. Неологізми можуть бути запозиченими з інших мов, а можуть виникати шляхом творення нових слів, що відображають специфічні аспекти розвитку суспільства, науки та технологій.

2. Типи неологізмів: словотвірні та семантичні.

- **Словотвірні неологізми** — це нові слова, утворені за допомогою існуючих лексичних елементів, зокрема коренів, суфіксів, префіксів. Вони можуть з'являтися як результат розвитку технологій, науки, культури та інших суспільних процесів.
- **Семантичні неологізми** — це слова, які отримують нове значення, зберігаючи свою первісну форму. Зазвичай такі неологізми з'являються через зміну соціального чи культурного контексту.

3. Словотвірні неологізми.

Словотвірні неологізми утворюються за допомогою різних словотворчих процесів, таких як:

- **Аффіксація** — додавання суфіксів або префіксів до кореня для створення нових слів. **Приклад:** *Influencer* (впливовий користувач соціальних мереж) — утворено від англійського *influence* (вплив) з додаванням суфікса *-er*, що позначає осіб, які виконують певну дію.
- **Композиція** — поєднання двох або більше основ для утворення нового слова. **Приклад:** *Smartphone* (смартфон) — поєднання слів *smart* (розумний) і *phone* (телефон).

- **Конверсія** — зміна частини мови без зміни форми слова.
Приклад: *downloaden* (скачувати) — перехід від іменника *Download* (скачування) до дієслова.
- **Абревіація** — скорочення слів або виразів. **Приклад:** *Blog* (блог) — скорочення від *Weblog*.

4. Семантичні неологізми.

Семантичні неологізми — це слова, які набувають нових значень, часто у зв'язку з новими технологічними досягненнями або змінами в соціальній і культурній сфері. Такі неологізми зберігають свою форму, але їхні значення розширюються або змінюються.

Приклад: *Cloud* (хмара) — в новітньому значенні використовується в сфері технологій для позначення хмарних обчислень, а не лише для природного явища.

Приклад: *Virus* (вірус) — у медичному значенні позначає мікроорганізм, що викликає хвороби, а в комп'ютерних технологіях — програму, що пошкоджує комп'ютерні системи.

5. Фактори виникнення неологізмів.

Неологізми можуть виникати під впливом різних факторів:

- **Технологічний розвиток** — нові технології, Інтернет, цифрові медіа та соціальні мережі стають джерелами для створення нових слів. **Приклад:** *Selfie* (селфі) — фотографія, зроблена на камеру мобільного телефону.
- **Соціальні зміни** — зміни в суспільних відносинах, політиці, культурі часто ведуть до появи нових лексичних одиниць.
Приклад: *Flüchtlingskrise* (кризис біженців) — нове слово для позначення кризи, пов'язаної з великою кількістю біженців.
- **Міжнародна інтеграція** — запозичення нових термінів з інших мов через глобалізацію та міжнародні відносини. **Приклад:** *Start-up* — компанія, що знаходиться на етапі початкового розвитку в сфері технологій або бізнесу.

6. Переклад неологізмів

Переклад неологізмів є складним завданням для перекладачів, оскільки не завжди існує безпосередній відповідник в іншій мові. Зазвичай використовуються такі методи:

- **Прямий переклад** — коли неологізм має відповідний аналог в іншій мові. **Приклад:** *Smartphone* — *сма́ртфон*.
- **Описовий переклад** — коли немає точного еквіваленту, і перекладач використовує описовий вираз. **Приклад:** *Influencer* — *впливовий користувач соціальних мереж*.
- **Транскрипція** — коли неологізм зберігається в оригінальному вигляді, трансформуючи лише звуки. **Приклад:** *Webinar* — *вебіна́р*.

ТЕМА 6

ЛЕКСИЧНІ, ГРАМАТИЧНІ ТА ЖАНРОВО-СТИЛІСТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ НІМЕЦЬКОМОВНОГО НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТЕМАТИКИ

1. Лексичні проблеми перекладу науково-технічних текстів.

Лексичні проблеми є одними з найбільш актуальних при перекладі науково-технічних текстів, оскільки технічна та наукова термінологія часто містить складні та спеціалізовані терміни, які можуть не мати точних еквівалентів в українській мові. Для вирішення цих проблем перекладачі використовують кілька методів:

- **Запозичення** — використання термінів без змін або з мінімальними адаптаціями. Наприклад, *Computer* в українській мові може бути використано як *комп'ютер*.
- **Описовий переклад** — коли немає прямого еквівалента, перекладач описує значення терміна. Наприклад, *Cloud Computing* (хмарні обчислення) може бути перекладено як *обчислювальні послуги, що надаються через Інтернет*.
- **Калькування** — перенесення структури слова з однієї мови на іншу. Наприклад, *Software* — *програмне забезпечення*.

2. Граматичні проблеми перекладу

Переклад науково-технічних текстів з німецької на українську мову також супроводжується певними граматичними труднощами, які виникають через різницю в граматичних структурах двох мов. Основні проблеми включають:

- **Порядок слів у реченні** — у німецькій мові порядок слів у простому реченні відрізняється від українського, особливо в контексті використання дієслівних форм. Наприклад, у німецькому реченні *Die Daten werden regelmäßig gespeichert* (Дані

регулярно зберігаються) дієслово займає позицію в кінці речення, що ускладнює правильний порядок в українському перекладі.

- **Артиклі та визначення** — німецька мова використовує артиклі (der, die, das), яких немає в українській мові, що може ускладнити переклад. **Приклад:** *Der Computer* — комп'ютер (без артикля).
- **Різниця в числі та роді** — в німецькій мові роди є граматичними категоріями, що визначають форму прикметників і артиклів, що не завжди точно відповідає українській граматиці.

3. Жанрово-стилістичні проблеми перекладу.

Науково-технічні тексти мають специфічну жанрову та стилістичну особливість, яка визначає їх основні функції та структуру. Перекладач повинен враховувати ці особливості для адекватного відтворення змісту оригіналу. Основні проблеми, з якими стикаються перекладачі:

- **Стислість та лаконічність** — науково-технічні тексти зазвичай є лаконічними та насиченими термінами, що вимагає точності та стиснутості при перекладі. У деяких випадках перекладач може додавати більше слів для досягнення зрозумілості, але це може вплинути на точність передачі інформації.
- **Структура речень** — науково-технічні тексти мають специфічну структуру, яка часто передбачає використання складних, багатокomпонентних речень. Переклад таких структур потребує особливої уважності для збереження граматичної правильності в українському тексті.
- **Стилістичні особливості** — науково-технічний стиль характеризується формальністю, чіткістю, точністю, без емоційних або риторичних виразів. Перекладач має зберігати цей стиль, не додаючи суб'єктивних оцінок, та не вживати художніх або розмовних виразів.
- **Адаптація тексту до культурних реалій** — деякі технічні терміни або концепти можуть бути специфічними для певної

культури або країни, що ускладнює їхнє перекладання. Наприклад, деякі технічні прилади або процедури можуть мати специфічні назви в різних країнах, що потребує відповідної адаптації.

4. Приклад: Переклад науково-технічного тексту.

- **Німецький оригінал:** *Die elektronische Kommunikation hat in den letzten Jahren rapide zugenommen, da immer mehr Geräte mit dem Internet verbunden sind.*
- **Переклад на українську:** *Електронна комунікація стрімко зросла за останні роки, оскільки все більше пристроїв підключені до Інтернету.*

У цьому прикладі важливо зберегти лаконічність та точність виразу, а також граматичний порядок слів, оскільки в обох мовах структура майже однакова.

5. Висновки

Переклад науково-технічних текстів з німецької мови на українську є складним процесом, що вимагає врахування лексичних, граматичних та жанрово-стилістичних особливостей. Особливу увагу слід приділяти термінології, точності та лаконічності, а також забезпеченню культурної відповідності у перекладі.

ТЕМА 7

ГРАМАТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТЕКСТІВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТЕМАТИКИ

1. Вступ до граматичних особливостей науково-технічних текстів.

Тексти науково-технічної тематики мають певні граматичні особливості, які відрізняють їх від текстів інших жанрів. Ці особливості пов'язані з високою функціональністю мови, лаконічністю та точністю виразів, що робить граматику в науково-технічних текстах важливим інструментом для досягнення чіткого й однозначного розуміння. Граматичні структури науково-технічних текстів повинні бути чіткими та без зайвих емоційних навантажень.

2. Типи речень у науково-технічному дискурсі.

- **Розповідні речення** — це основний тип речень у науково-технічних текстах. Вони характеризуються лаконічністю, прямим порядком слів, а також використанням форм дієслів, що вказують на факт чи дію (наприклад, *Das Gerät funktioniert unter extremen Bedingungen* — *Пристрій працює за екстремальних умов*).
- **Запитальні речення** — рідше вживаються, зазвичай для уточнення інформації або в контексті експериментальних умов (наприклад, *Wie kann man diesen Prozess beschleunigen?* — *Як можна прискорити цей процес?*).
- **Означення, що використовують підрядні речення** — часто зустрічаються у науково-технічних текстах для пояснення процесів або визначень (наприклад, *Der Computer, der in den 80er Jahren entwickelt wurde, hat die Technologie revolutioniert* — *Комп'ютер, який був розроблений в 80-х роках, революціонує технології*).

3. Граматичні категорії науково-технічного дискурсу.

- **Час і аспект дієслів** — у науково-технічних текстах часто використовуються дієслова в теперішньому часі для опису постійних процесів або універсальних фактів (наприклад, *The device operates on electricity* — *Пристрій працює на електричній енергії*). Також використовуються дієслова в минулому часі для опису завершених дій або експериментів.
- **Модальність** — у науково-технічному дискурсі часто використовуються модальні дієслова для вираження можливості, дозволу або необхідності (наприклад, *This can be improved* — *Це можна покращити*).
- **Число та роди** — у текстах технічної тематики граматики повинна точно відображати числові та родові характеристики предметів і явищ (наприклад, *Der Prozess ist schnell* — *Процес швидкий*).

4. Складні конструкції.

- **Складносурядні речення** — використовуються для з'єднання рівнозначних частин, що дозволяє зберігати чіткість і точність інформації (наприклад, *The system is designed for data processing, and it can be connected to the Internet* — *Система призначена для обробки даних, і її можна підключити до Інтернету*).
- **Складнопідрядні речення** — використовуються для розширення інформації і пояснення причинно-наслідкових зв'язків. Вони є характерними для науково-технічних текстів, оскільки дозволяють уточнити та деталізувати процеси (наприклад, *The software works faster because of the new algorithm* — *Програмне забезпечення працює швидше через новий алгоритм*).

5. Структура і порядок слів.

Важливими граматичними аспектами є **порядок слів** в науково-технічних текстах. Вони зазвичай дотримуються **SVO** (підмет —

присудок — додаток) для забезпечення лаконічності та простоти (наприклад, *The system processes the data* — Система обробляє дані). У складних реченнях для забезпечення чіткості використовуються **підрядні конструкції**, що детально пояснюють основну думку.

6. Граматичні помилки та їх уникнення.

При перекладі науково-технічних текстів особливо важливо уникати граматичних помилок, таких як:

- **Невірне вживання часових форм**, що може змінити смислове навантаження.
- **Порушення узгодження** між підметом і присудком (особливо у складних реченнях).
- **Невірне застосування модальностей**, що може призвести до зміни сенсу висловлення.

Отже, граматична характеристика текстів науково-технічної тематики є важливою складовою частиною їхнього правильного і точного перекладу та відтворення. Для того, щоб текст залишався чітким, лаконічним і зрозумілим, перекладач повинен правильно використовувати граматичні конструкції та підтримувати функціональність мови. Порушення граматичних правил може призвести до втрати змісту і навіть до нерозуміння науково-технічних концептів.

ТЕМА 8

БЕЗЕКВІВАЛЕНТНІ СТРУКТУРИ В НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ ТА ПРОБЛЕМИ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ

1. Вступ до безеквівалентних структур в науково-технічних текстах.

Безеквівалентні структури в науково-технічних текстах — це лексичні, граматичні або семантичні елементи, які не мають прямого відповідника в мові перекладу. Такі структури можуть виникати через відмінності в термінології, технологічних реаліях, а також через різні мовні та культурні контексти. Переклад безеквівалентних одиниць є однією з основних проблем у науково-технічному перекладі, оскільки неточний або неповний переклад може призвести до спотворення наукової інформації.

2. Класифікація безеквівалентних структур.

Безеквівалентні структури можна класифікувати за кількома категоріями:

- **Лексичні безеквіваленти** — слова або вирази, що не мають прямого еквівалента в іншій мові (наприклад, терміни, що стосуються специфічних технологій, які існують лише в одній країні).
- **Граматичні безеквіваленти** — різні способи побудови речень або конструкцій, які вимагають коригування під час перекладу через відмінності в граматичній структурі (наприклад, використання пасивного або активного стану, що не має прямого аналога в іншій мові).
- **Культурні та технологічні безеквіваленти** — елементи, що відображають специфіку технічної або культурної реальності однієї країни (наприклад, конкретні продукти, пристрої чи процеси, що існують лише в певному регіоні).

3. Типи безеквівалентів у науково-технічному перекладі.

- **Термінологічні безеквіваленти.** Технічні терміни часто не мають відповідників у мові перекладу, особливо коли йдеться про нові технології чи винаходи. У таких випадках можна застосовувати калькування або створення нових термінів.
- **Неологізми та інтернаціоналізми.** Багато технічних термінів є неологізмами або інтернаціоналізмами, які мають варіанти у різних мовах, але не завжди повністю збігаються за значенням або контекстом використання.
- **Культурні реалії.** Деякі науково-технічні тексти можуть містити посилання на специфічні культурні або технологічні реалії, які вимагають адаптації або пояснення у мові перекладу.

4. Методи перекладу безеквівалентних структур.

- **Калькування** — це метод, при якому безеквівалентні терміни переводяться шляхом переносу їх структури з оригіналу на мову перекладу. Це може бути особливо корисно для технічних термінів, що відображають нові або унікальні концепти (наприклад, *high-definition television* перекладається як *високоякісне телебачення*).
- **Транскрипція або транслітерація** — використовується для безеквівалентних термінів або неологізмів, якщо калькування не є можливим або доречним.
- **Описовий переклад** — застосовується, коли неможливо знайти відповідний термін або конструкцію в мові перекладу, і необхідно навести пояснення для роз'яснення змісту (наприклад, замість перекладу специфічного терміну можна використати короткий опис).
- **Адаптація** — зміна терміна чи конструкції таким чином, щоб вона стала зрозумілою для носіїв мови перекладу, але при цьому

зберігається основне значення (наприклад, переклад технологічного процесу, що є специфічним для певної країни).

5. Проблеми перекладу безеквівалентних структур.

- **Недостатня термінологічна база.** У багатьох мовах немає відповідників для специфічних термінів науково-технічної тематики. Це ускладнює точний переклад, тому перекладачі повинні використовувати спеціалізовані ресурси та посилатися на міжнародні стандарти.
- **Культурні відмінності.** Безеквівалентні структури можуть виникати через різні культурні контексти, що можуть бути незрозумілі без відповідних пояснень у мові перекладу.
- **Мовна спеціалізація.** Технічні тексти часто вимагають глибоких знань у певній галузі, що може спричинити проблеми у розумінні та адекватному перекладі термінів та понять.

6. Приклади безеквівалентних термінів.

- **Технічні терміни:** *Server farm* (серверна ферма) в ІТ, який у більшості мов, включаючи українську, може бути переданий лише через кальку або описовий переклад.
- **Культурні безеквіваленти:** *Gesellschaft mit beschränkter Haftung (GmbH)* — термін для обмеженої відповідальності в Німеччині, який може бути перекладений через адаптацію або пояснення (наприклад, "компанія з обмеженою відповідальністю").
- **Неологізми:** *Cloud computing* (хмарні технології) часто не має точного еквівалента в менш розвинених мовах і може бути передано за допомогою калькування.

Отже, переклад безеквівалентних структур в науково-технічних текстах є важливим аспектом, що вимагає спеціальних знань не тільки мовних, а й технічних. Використання правильних методів перекладу дозволяє зберегти точність, достовірність і зрозумілість технічної інформації.

Водночас важливо розуміти, що процес перекладу безеквівалентних термінів потребує постійного вдосконалення та адаптації.

ТЕМА 9

СТИЛІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТЕМАТИКИ

1. Вступ до стилістичного аспекту перекладу науково-технічних текстів.

Переклад науково-технічних текстів не обмежується лише передачею точного значення термінів і концептів, але включає також врахування стилістичних аспектів, які забезпечують адекватність і зрозумілість тексту для читачів іншої мови. Важливість стилістики в науково-технічному перекладі полягає в тому, що правильне оформлення тексту, його стильова однорідність і відповідність нормам мови перекладу сприяють точному сприйняттю інформації та уникненню амбігівності.

2. Основні особливості стилістики науково-технічних текстів.

- **Логічність і чіткість:** Науково-технічні тексти зазвичай мають строгий, логічно організований стиль. Важливо, щоб переклад зберігав логічну послідовність і ясність, без зайвих ускладнень у формулюваннях.
- **Технічний жаргон:** Використання специфічної термінології є обов'язковим для точності і коректності перекладу. Порухення норм термінології або її спрощення може призвести до помилок і спотворення технічної інформації.
- **Нейтральність стилю:** Стиль науково-технічних текстів має бути нейтральним, без емоційних забарвлень чи зайвої оцінки, що також повинно відображатися в перекладі.

3. Особливості стилістики науково-технічних текстів при перекладі.

- **Збереження термінологічної точності:** Оскільки науково-технічний текст насичений термінами, важливо вірно передавати значення термінів в іншій мові. Перекладач має орієнтуватися на

стандартні терміни, що використовуються у відповідній науково-технічній галузі.

- **Описові методи перекладу:** Іноді точний термін в мові перекладу відсутній. В таких випадках застосовуються описові методи, що допомагають відтворити зміст без втрати точності. Це особливо важливо при перекладі нових або маловідомих технічних термінів.
- **Синтаксична структура:** Тексти науково-технічного стилю зазвичай мають складні синтаксичні конструкції, тому при перекладі важливо зберігати структуру речення і забезпечувати його зрозумілість для носіїв мови перекладу.

4. Ключові стилістичні проблеми перекладу науково-технічних текстів.

- **Технічний жаргон і неологізми.** Важливо коректно передавати технічні терміни, навіть якщо в мові перекладу не існує прямого аналога. У таких випадках використовують калькування, транскрипцію або пояснювальні конструкції.
- **Використання пасивного і активного стану.** В деяких мовах, таких як німецька та англійська, активний стан є більш поширеним у наукових текстах, тоді як в інших мовах, таких як французька чи українська, наукові тексти часто використовують пасивний стан. При перекладі важливо зберігати потрібну структуру для збереження стилістичної однорідності.
- **Граматичні та синтаксичні відмінності.** У науково-технічних текстах часто зустрічаються складні граматичні конструкції, що потребують коректного перетворення при перекладі, щоб не порушити їхній зміст і зберегти загальний стиль.

5. Методи збереження стилістичних характеристик при перекладі.

- **Калькування та опис:** При перекладі специфічних термінів, які не мають аналогу в мові перекладу, використовуються методи

калькування (переклад частинами терміна) або описового перекладу.

- **Стандартизація термінів:** Використання стандартних термінів, які визнані на міжнародному рівні, є важливим для збереження точності і уникнення помилок в перекладі.
- **Міжнародні стандарти і норми:** Для науково-технічних текстів важливо орієнтуватися на міжнародні стандарти перекладу, що дозволяє зберегти узгодженість і точність термінів та концептів у всіх мовах.

6. **Приклад стилістичного перекладу науково-технічного тексту.**

Приклад перекладу фрази з англійської на українську мову:

Англійський оригінал: "The automatic control system in industrial plants is designed to monitor and regulate the operational parameters of the machinery."

Переклад: "Автоматизована система керування на промислових підприємствах розроблена для моніторингу та регулювання операційних параметрів обладнання."

У цьому прикладі важливо зберегти точність термінів, а також уникати зайвих ускладнень у формулюваннях, забезпечуючи стилістичну ясність та простоту.

Отже, стилістичний аспект перекладу науково-технічних текстів вимагає від перекладача не лише високих лексичних і граматичних знань, але й уміння зберігати точність, чіткість і нейтральність на всіх етапах перекладу. Тільки при правильному застосуванні стилістичних засобів можна досягти точного і зрозумілого перекладу науково-технічного контенту.

ТЕМА 10

ВІДОБРАЖЕННЯ РОЗВИТКУ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

Розвиток новітніх технологій впливає на всі аспекти сучасного життя, від економіки та науки до культури і комунікації. Відображення цих технологій у науково-технічному дискурсі має величезне значення, оскільки забезпечує точну і доступну комунікацію між фахівцями та широкою аудиторією. Особливості термінології та стилістики в науково-технічних текстах дозволяють точно передавати нові концепти і технології.

Новітні технології включають досягнення в галузі інформаційних технологій, біотехнологій, нанотехнологій, робототехніки, штучного інтелекту та інших наукових і технічних досягнень. Вони змінюють способи виробництва, споживання, комунікації та навіть сприйняття світу.

Особливості відображення новітніх технологій у науково-технічному дискурсі

- **Технічна термінологія:** Однією з основних особливостей є використання специфічної термінології, яка постійно оновлюється відповідно до нових технологічних досягнень. Наприклад, терміни, пов'язані з штучним інтелектом, такими як "машинне навчання", "нейронні мережі", "глибоке навчання", стали популярними у науково-технічному дискурсі лише в останнє десятиліття.
- **Неологізми:** З появою нових технологій з'являються нові терміни та неологізми, що стають частиною науково-технічного дискурсу. Ці терміни часто не мають еквівалентів в інших мовах, і їх переклад стає складним завданням для перекладачів. Наприклад, термін "Big Data" вимагає використання описових методів у мовах, де прямого аналога не існує.
- **Калькування та адаптація:** Оскільки багато нових технологій виникають у англomовних країнах, часто використовуються

кальки з англійської мови. Наприклад, термін "cloud computing" може бути перекладений як "хмарні обчислення". Важливо зберігати точність термінів, щоб не створювати неоднозначностей.

Використання новітніх технологій у стилістичних та граматичних структурах

- **Активні голоси та прості конструкції:** Оскільки новітні технології часто описують процеси, що стосуються динамічного розвитку, тексти науково-технічного дискурсу зазвичай використовують активний голос і прості синтаксичні структури для ясності. Це дозволяє точніше передавати зміст складних технічних процесів.
- **Збереження простоти і чіткості:** У науково-технічних текстах важливим є забезпечення простоти і чіткості, навіть якщо технології складні. Наприклад, опис складних систем штучного інтелекту чи робототехніки має бути простим, щоб аудиторія могла зрозуміти основні принципи їх роботи.

Приклад відображення новітніх технологій у науково-технічному дискурсі

Ось приклад тексту, в якому відображені новітні технології:

Англійський оригінал: "The integration of machine learning algorithms into cloud computing systems allows for the dynamic scaling of resources based on real-time data analysis."

Переклад: "Інтеграція алгоритмів машинного навчання в системи хмарних обчислень дозволяє динамічно масштабувати ресурси на основі аналізу даних у реальному часі."

У цьому прикладі терміни "machine learning", "cloud computing" є новітніми технологіями, які активно використовуються в науково-технічному дискурсі.

Зміни в соціально-економічному контексті через новітні технології

Новітні технології змінюють не тільки технічні аспекти, але й соціальні та економічні процеси. Науково-технічні тексти часто відображають ці зміни, наприклад, в контексті інноваційних стартапів, розвитку нових бізнес-моделей або застосування технологій в охороні здоров'я, що відображаються в термінології та стилістиці текстів.

Отже, розвиток новітніх технологій є важливим аспектом сучасного науково-технічного дискурсу. Відображення цих технологій у текстах потребує уважного підходу до вибору термінів, граматичних структур та стильових особливостей. Адаптація новітніх технологій у перекладі є важливим аспектом збереження точності та зрозумілості науково-технічного тексту для міжнародної аудиторії.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ

1. Переклад та інші види міжмовного посередництва.
2. Переклад спеціальної літератури.
3. Текст-типологічна класифікація перекладів.
4. Лексичні проблеми галузевого перекладу.
5. Специфіка застосування лексичних трансформацій у науково-технічному перекладі.
6. Застосування лексико-граматичних трансформацій у науково-технічному перекладі.
7. Проблеми перекладу власних назв, заголовків.
8. Особливості перекладу аббревіатур і скорочень; іншомовні слова в англomовних галузевих текстах.
9. Міжмовна асиметрія та «хибні друзі перекладача» у галузевих текстах.
10. Граматичні проблеми науково-технічного перекладу.
11. Термінологічні проблеми науково-технічного перекладу.
12. Переклад суфіксальних термінів, префіксальних термінів, складних термінів.
13. Жанрово-стилістичні проблеми перекладу і редагування науково-технічного тексту.
14. Специфіка перекладу юридичних текстів.
15. Специфіка перекладу медичних текстів.
16. Специфіка перекладу економічної літератури.
17. Специфіка військового перекладу.
18. Специфіка перекладу громадсько-політичної літератури.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК

1. Переклад та інші види міжмовного посередництва.
2. Переклад спеціальної літератури.
3. Основні риси і особливості стилю науково-технічних текстів.
4. Текст-типологічна класифікація перекладів.
5. Лексичні проблеми галузевого перекладу.
6. Специфіка застосування трансформацій у науково-технічному перекладі.
7. Лексичні основи науково-технічних текстів.
8. Граматичні основи науково-технічних текстів.
9. Термінологічні проблеми науково-технічного перекладу.
10. Структурно-семантичні особливості термінів.
11. Основні способи і прийоми перекладу термінів.
12. Термінологічне планування в Україні.
13. Передача власних імен та назв при перекладі.
14. Мовні паралелі та проблема «хибних друзів перекладача».
15. Практика перекладу науково-технічної літератури.
16. Доперекладацький аналіз спеціальних текстів.
17. Переклад фахових текстів із різних галузей науки і техніки:
будівництво, екологія, біологія, медицина, комп'ютерні науки,
агрономія, економіка, математика, астрофізика та ін.
18. Перекладознавчий аналіз оригіналів і перекладів науково-технічних текстів.
19. Техніка роботи з лексикографічними джерелами.
20. Основи редагування перекладів науково-технічних текстів різних галузей науки і техніки.
21. Основи рецензування науково-технічного тексту.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Білозерська Л. П., Возненко Н. В., Радецька С. В. Термінологія та переклад. Навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки. Вінниця : Нова Книга, 2020. 232 с.
2. Білоус О. М. Теорія перекладу: Курс лекцій: Навчальний посібник . Кіровоград : РВЦ КДПУ ім. В. Вінниченка, 2019. 116 с.
3. Кияк Т. Р. Теорія та практика перекладу. Вінниця : Нова Книга, 2020. 110 с.
4. Рябокінь Н.О. Науково-технічний переклад: Навчальний посібник для практичних занять та самостійної роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 „Філологія (Переклад)”. Полтава: ПІЕП, 2025. 43 с.
5. Adamzik K. Textlinguistik. Eine einführende Darstellung. Max Niemeyer Verlag, Tübingen, 2022.
6. Stolze R. Übersetzungstheorien. Eine Einführung. Günter Narr Verlag, Tübingen, 2021.
6. Albrecht J. Übersetzung und Linguistik. Gunter Narr Verlag, Tübingen, 2021.
7. Kautz U. Handbuch Didaktik des Übersetzens und Dolmetschens. München: Iudicium, 2019.
8. Sowinski B. Stilistik. – Stuttgart-Weimar: Metzler, 2020.
9. Sandig B. Textstilistik des Deutschen. Berlin-New York: de Gruyter, 2020.

Допоміжна:

1. Подолкова С. В. Реалізація комунікативності у текстах технічної реклами і анотації науково-експериментальних статей. *Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна*. № 536. Харків : Константа, 2021. С. 145-152.
2. Neubert A. Translation und Texttheorie. Tübingen: Gunter Narr, 2020.
3. Nord Ch. Textanalyse und Übersetzen. Theoretische Grundlagen, Methode und didaktische Anwendung einer übersetzungs relevanten Textanalyse. Heidelberg: Groos, 2020.
4. Reiss K. Grundfragen der Übersetzungswissenschaft. Wien: WUV Universitätsverlag, 2020. 132 S.
5. Rothkegel, A., Sandig, B. Text – Textsorten – Semantik. Hamburg: 1984.
6. Weinrich, H. Textgrammatik der deutschen Sprache. Mannheim, Leipzig, Zürich, Wien: Dudenverlag, 2019. 111 S.
7. Krzysztof N. Fachterminologie als Mittel des Fachwissenstransfers – Hamburg, 2018. 196 S.

Інформаційні ресурси

1. <http://filolog.pl.ua/mater-ali-dlya-student-v/stor-ya-n-metsko-movi-lekts.html>

2. www.libreriauniversitaria.it/deutsche-sprach
3. www.linse.uni-due.de/.../sprachgeschichte/
4. www.wissen.de/.../grundzuege-der-entwickl.
5. English Grammar Links for ESL Students – Available at:
<http://www.g1.umbc.edu/~kpokoyl/grammarl.htm>
6. On-line English Grammar. – Available at:
<http://www.edunet.com/english/grammar/toc.html>
7. Original Reading Material on the WWW. – Available at: <http://www.short-stories.co.uk>
8. The Internet Grammar of English. Survey of English Usage, Department of English Language and Literature at University College, London. – Available at: <http://www.ucl.ac.uk>.
9. Word Play. – Available at: <http://www.wolinskyweb.com/word.htm>.
10. Words-R-Us. – Available at: <http://www.aureole.com> 7. Writer's Web. – Available at: <http://www.urich.edu/~writing/wweb.htm>

Навчальне видання

Рябокінь Наталія Олександрівна

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

для практичних занять та самостійної роботи

із дисципліни

«НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД»

для здобувачів спеціальності 035 Філологія

Освітній рівень: ДРУГИЙ

**Освітня програма: «Германська філологія і переклад (англійська
мова та німецька мова)»**

(денна та заочна форми навчання)